

Algemene Rekenkamer ontwikkelt toetsingskader voor algoritmes

De Algemene Rekenkamer heeft een toetsingskader ontwikkeld dat beter overzicht en betere kwaliteitscontroles biedt bij de ontwikkeling van algoritmes.

Net als bedrijven zet de rijksoverheid steeds vaker algoritmes in om handelingen te automatiseren, een probleem op te lossen of een voorspelling te doen. De toets test een algoritme op aspecten van sturing en verantwoording, model en data, privacy-waarborgen, kwaliteit van de IT *general controls* (ITGC, zoals wie heeft toegang en hoe wordt met back-ups omgegaan) en ethische vragen. "Bij ethische vragen staat de menselijke maat centraal. Doel van deze toets is het opsporen van mogelijke zwakheden bij het gebruik van algoritmes", aldus de Rekenkamer.

De Rekenkamer nodigt de overheid uit dit toetsingskader, tot stand gekomen met inbreng van experts van binnen en buiten de rijksoverheid, ook als basis te gebruiken bij de ontwikkeling van nieuwe algoritmes.

Rapport

Het toetsingskader is onderdeel van het rapport 'Aandacht voor algoritmes'. Dit rapport belicht de kansen, bedreigingen en mythes over algoritmes, en is [digitaal beschikbaar](#). De Algemene Rekenkamer stelt vast dat bij algoritmes niet de burger, maar de overheid centraal staat. "Er is bij de overheid oog voor de privacy van burgers, maar ethische aspecten krijgen weinig aandacht. Daartoe behoren dat algoritmes niet discrimineren, rekening houden met diversiteit van de bevolking en controleerbaar zijn door menselijke tussenkomst", aldus de Rekenkamer. "Burgers moeten het gebruik en de werking van een algoritme kunnen begrijpen. Ook moeten zij weten waar zij terecht kunnen met vragen of bezwaren. Zorgen of twijfels over algoritmes verdienen serieuze aandacht."

Een verantwoorde ontwikkeling naar complexere geautomatiseerde toepassingen vereist volgens de Rekenkamer beter overzicht en betere kwaliteitscontrole, waar het nieuwe toetsingskader in moet voorzien. Het toetsingskader gaat daarbij in op ethische vragen en geeft ook aan dat vragen van bezorgde burgers over algoritmes meer aandacht verdienen.

Zorgen

Via algoritmes kunnen grote hoeveelheden data gecombineerd en geanalyseerd worden, maar gebruik ervan raakt belangen van burgers en bedrijven. Nu zijn het veelal nog eenvoudige algoritmes in processen voor bedrijfsvoering of dienstverlening, zoals het geautomatiseerd versturen van antwoordbrieven of een eerste selectie voor uitkeringen. Maar soms zet de rijksoverheid al innovatieve algoritmes in, al dan niet met gebruik van artificiële intelligentie.

Ministeries en uitvoeringsorganisaties als UWV en Sociale Verzekeringsbank hebben op verzoek vele tientallen algoritmes aangereikt bij de Rekenkamer. Volledig zelflerende algoritmes (die beleid uitvoeren zonder tussenkomst van een mens) heeft de Rekenkamer daar niet bij aangetroffen.

In de samenleving bestaan zorgen over het gebruik van algoritmes, wat met name rondom de toeslagenaffaire zichtbaar werd. Verkeerd gebruik van een dataverzameling kan een discriminerende werking hebben als deze vooroordelen bevat. Zo vonniste vorig jaar een rechter dat het door overheden voor uitkeringsdoelen gebruikte systeem Syri discriminerend werkt, waarop het gebruik werd stopgezet.

- [Toetsingskader algoritmes](#)
- [Rapport Algemene Rekenkamer 'Aandacht voor algoritmes'](#)

Deel dit artikel

GERELATEERD

NIEUWS | 22 april 2021

Rekenkamer: onderbouwing van beleid vaak onvoldoende

De onderbouwing van (voorgenomen) overheidsbeleid is vaak onvoldoende. Ook wordt op ministeries vrijwel nooit de vraag gesteld of bestaand rijksbeleid wel voldoet,... →

NIEUWS | 17 maart 2021

Kiezer kan stemmen op twee accountants

De kiezer kan vandaag bij de Tweede Kamer-verkiezingen ook stemmen op een accountant. Maar dat is wel even zoeken op het reusachtige stemformulier. →

NIEUWS | 01 februari 2021

Coronacrisis zorgt voor snelste stijging staatschuld sinds 2008

Door de coronacrisis heeft de overheid vorig jaar 43 miljard euro meer uitgeven dan er binnenkwam. Dat zorgde ervoor dat de overheidsschuld opliep naar 379 miljard... →

NIEUWS | 25 januari 2021

ING toch weer huisbankier overheid, ondanks witwasschandaal

Het betalingsverkeer van de overheid wordt de komende tijd toch geregeld door ING. Na de schikking die het Openbaar Ministerie trof met de bank vanwege de witwasaffaire,... →

NIEUWS | 02 november 2020

Rekenkamer: Risico's door digitaal thuiswerken bij rijksoverheid

Een deel van de ambtenaren bij de rijksoverheid heeft behoefte aan duidelijkere communicatie over het veilig gebruik van 'samenwerkings-ICT', zoals berichtenapps... →
